

# במדינה

יודעת לייצר — תלמידים ותלמידות, טעונייִטיפוח.

## חינוך

### תעשיית טעוני הטיפוח

**רבבות מתפרנסים מזה. האם יביאו אייטעם לכך שישארו ללא עבודה?**

העוני, קבע הסוציולוג האמריקאי הרברט גאנץ, אינו בכחית רע חברתי מוחלט. יש לו גם תפקידים חברתיים חיוביים. אחד מהם: יצירת מקומות עבודה לבלתי־עניים רבים, המתפרנסים מתוכנית הסיוע, הטיפוח וההדרכה לעניים.

קביעה חריפה זו שימשה את הסוציולוג החיפאי שלמה סבירסקי, כבואו לנתח את מערכת החינוך בשכר נות ובעירו־הפיתוח, במאמר המתפרסם בגליון האחרון של הירחון יתד.

**לספק מקור־פרנסה.** העניים של מערכת החינוך בישראל מכונים בלשון מתייפית "טעוני טיפוח". הם מהווים שליש מן התלמידים בארץ. רובם ככולם תושבי עירו־הפיתוח ושכונות. רובם ככולם מיוזרניים. על גבם של תלמידים אלה צמח ותפח מנגנון עצום, המקיף עשרות אלפי פקידים, מנהלים, מפקחים, מורים ומורים, עובדים סוציאליים, חוקרים ויועצים.

להערכתו של סבירסקי, מהווה מנגנון זה תעשייה של ממש, ענף כלכלי המשתווה במידתו למקומות עבודה כמו התעשייה האווירית, או מערכת הבנקאות. כדי להצטרף לתעשייה זו יש לעבור מסלול־הכשרה המיוחדים לה, ויש לה אפילו מחלקת מו"פ (מחקר ופיתוח) משל עצמה — המכונים האוניברסיטאיים לקידום הטיפוח בחינוך.

## דרכי־חיים

### קופה בלי כרטיסים

#### הנחות מקילות

#### ברגע־משבר

רק בעוד שנתיים יהיה שלום, שימעות פרס יישאר ראש־משלה לפחות עוד שנתיים. חוסני מובארכ הוא אדם מסוכן, המצב הכלכלי לא ישתפר השנה, אומרת מרגי הרש קוביץ, פארה־פסיכולוגית הקוראת בקפה והמנחשת עתירות כאמצעות מגע עם כף־היד.

הרשקוביץ היא אשה ארוכה ורקה, בעלת שיער בלונדי קצר, חובשת מישקפיים שחורים מרובעים. יריה מאוד ארוכות, פניה חרוש־קמטים ובעלי הבעה מזוהה, והיא מצטיינת בקול עמוק וגברי.

היא נולדה ברומניה לפני 52 שנה, ובתקופת השואה, כשעברה טלאי צהוב, ועסקה כילדה בתיקון גרבי נשים לפרנסת המשפחה, גילתה כי היא מרגישה כל בוקר מה עומד לקרות במשך היום. היא נזכרת: "פעם נכנסתי לכיתה שלי וידעתי שהמורה יילך. כעבור יומיים קרתה לו תאונה!"

**הבחור הראשון.** בגיל 17 הגיעה הרצה עם משפחתה היישר לאוהל כבית־ליד. אחרי כמה שנים בבית־הרושת לתרופות ושרות צבאי גילתה את הפארה־פסיכולוגיה: "אני עוזרת לאנשים להגיע אל עצמם. מגיעות אליי בחורות צעירות, מק סימות ומלומדות, הרצות להקים מישפחה. יום בהיר אחד הן מחליטות

## בעיקבות

### הקריאה בו הפך

### קט למוסלמי

### אדוק (משאל)

### ושינה את שמו

כששאלתי אותו מה עלה בגורלה של הלידה הזאת, סיפר לי דייוויד שהיא בשווייץ.

לבסוף נבחרו לתקליט רק השירים שיש בהם מסר של אהבת־הארץ. לדייוויד עצמו יש הצגה בשם ילד שלום. הוא מעלה את ההצגה שלו בכל העולם. לאחרונה הועלתה בארצות הברית. הוא כתב, הלחין וגם מפיץ את המופע, העוסק בילדים ובשלום. ההפקה המעיינת הזו עתידה לעלות בחודשים הקרובים באלברט הול. הוא חולם להעלות את המופע גם בישראל, דייוויד, שהוא כותב שירים פופולארי,

דבר הכרימרגיו שאפשר להגיד לדייוויד גורדון מנהל עסקיו המרסיקליים של קט סטיבנס, הוא שאחיו שהה באיראן ומזדהה עם האיית־אללה, שסטיבנס הגיש תביעת־דיבה, נגד העיתון שפירסם את הידיעה. "יוסף", נשבע לי דייוויד, "הוא מוסלמי טוני, לא מוסלמי שיעי, והוא אומר כריש־גלי, שהוא מעריץ רק את אללה ואת הנביא מוחמד, ולא כל בן־תמותה". הישיבה בנו אלאן התמשכה. דייוויד, שהוא כותב שירים פופולארי,

השניה. פאיה נמצאת בהריון ומצפה לילדם הרביעי. את הבית, ליד ה־מוסלמי הבריטי, מכרו אחרי מות האב, אם כי המיסעדה עוד ניצבת במקומה. גם את הדירה בפולהאמ־רוד, שהיה בה אולפן־הקלטות, הוא מכר, ורכש בית בשכונה יהודית רווקא, בהאמפ־סטריט־גארדן־סאברב, שם מתגוררת אמו. הבית הוא בית ערבי לכל דבר. אין בו כמעט רהיטים, תחתם יש שטיחים מקיר אל קיר, מעט כיסאות ושולחנות לקפה. יוסף איסלאם לבוש בלבוש



יוסף ופאיה איסלאם בטקס נשואיהם במיסגד בלונדון המישפחה הגיעה לחופה מישראל

בהשתתפות ילדים ערביים ויהודיים. הוא נאבי, דייוויד, מאמין שבעזרת ההצגה אפשר יהיה להשכין שלום

וששיריו בוצעו על־ידי אחיו ועל־ידי דייוויד אסקס ואחרים. סיפר לי על התקליט האחרון של יוסף, צעדים

מסורתי, כך גם אשתו, הנהגת כאשה מוסלמית לכל דבר. היא משרתת את האורחים אך לעולם אינה נוסלת חלק

## הפכו כמעט להימנונים ולשיריים, נטש

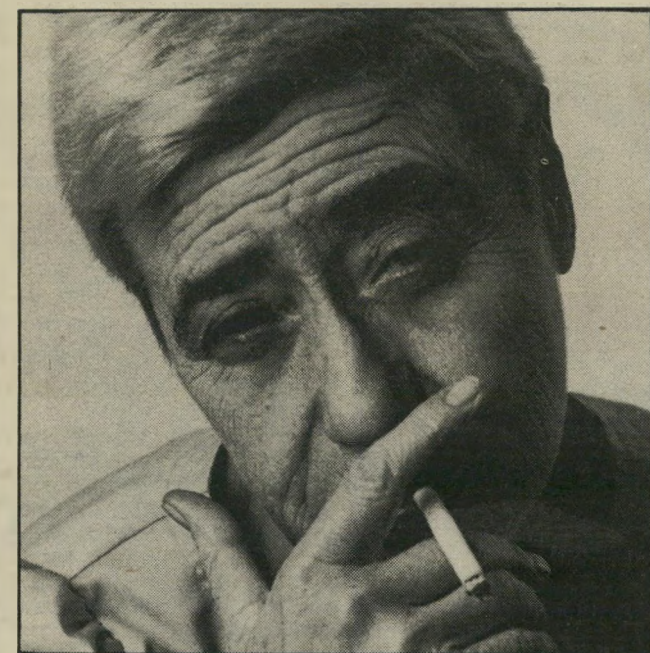
## איסלאם, נשא לאשה צעירה תורכית

## במיסגד שב־ריג'נט־פארק, במרכז לונדון

בארץ. לבסוף, ביקשתי מדייוויד להפגיש אותי עם אחיו. בתמימתו סברתי, כי מכיוון שהוא מכיר אותי, לא תהיה בעיה. טעיתי. דייוויד הסביר לי שיוסף לא יסכים להיפגש איתי, בגלל העובדה שאני אשה. "אולי אם לא תהיי איתו לבר", אמר, "אולי־אולי הוא ידבר איתך ררך בנדוגן". ככל מיקרה, הוא לא ידבר איתי באופן ישיר. "כמו אורי זוהר", הסביר יעל, "גם הוא לא מדבר עכשיו עם נשים". דייוויד אכן ניסה להסדיר את הפגישה, אך לא הצליח. שרת ישראל

בחשיכה. היה קשה לשכנע אותו לעשות את התקליט. "אמרת לי, שאם הוא מוכר מאה אלף תקליטים בשנה — סימן שיש מי שרוצה לשמוע אותו. לבסוף התרצה, אך הסלקציה שעשה בבחירת־השירים היתה חמורה. הוא הוציא מהרשימה להיטים שיש בהם רמז, ולוא הרק ביותר, ליחסים של בינו לבנינה. אין בשירים של התקליט אירוטיקה, אהבה או סקס. "להיטים כמו לידי דאבאנוויל, לכבוד אהובתו לשעבר, הנמצאת כיום בארצות־הברית, עפו החוצה. שיר כמו ליהו העצובה, לא בא בחשבון. היא היתה, אגב, מטורפת הלידה הזו."

בשיחה. עם גיטתה הישראלית יש לה יחסים קורקטיים. הן נפגשות כאירור עם מישפחתיים, אך לא מטלפנות אותה אל השניה כדי לרכול או לדבר על הילדים. יוסף איסלאם הקים את המרכז האיסלאמי בלונדון, וזה עיקר עיסוקו. הוא מפיץ את תורת האיסלאם בעזרת הרצאות וקלטות, ממש כמו אנשי ישיבת אור־שמח בירושלים. צחוק הגורל הוא, שגם כאן נכנס המימד הישראלי: אחד העובדים במוסד הוא דניאל, בנו של דייוויד מנישואין קודמים. דניאל, שהתאהב בצעירה חיפאית, שהה עד לפי שנה בישראל,



פארה־פסיכולוגית הרשקוביץ לכל אדם יש מנטל

שהן זקנות, נכנסות לטראומה, קופצות על הכור הראשון המזדמן בדרך ומסכנות את עתידן. כולן רצות על קופה אחת ואין כרטיסים."

אם הן מגיעות בזמן להרשקוביץ, היא מבטיחה לכוון אותן לבחירה הנכונה. דרד מגע עם כף־היד, קריאה בקפה ועל־סמך תאריך־הלידה, היא יודעת לנבא עתידות: "לפני זמן קצר באה אליי אשה מבוגרת. היא חשבה שהיא חולה מאוד. הרופאים הקציבו לה משך חיים קצר. ראיתי שהיא יוצאת מזה. ובאמת, אחרי הרבה אישפוזים בבית חולים. היא קמה ומתפקדת נורמלי. מיקרה אחר הוא בחור שהיה אילם, הגיע אליי במצב איום. ראיתי שהוא יהיה מרצה ויבנה מישפחה. שנה אחרי הפגישה היתה לו תאונת־דרכים. (המשך בעמוד 28)